

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis
stenograficzny
z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (245.)

29 marca 2023 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, celem wyłączenia stosowania art. 871 Kodeksu postępowania cywilnego w sprawach dotyczących protestów wyborczych przeciwko ważności wyborów wnoszonych do Sądu Najwyższego (P10-90/22).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w celu uregulowania warunków posiadania psa (P10-88/22).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej przyznania emerytom (wdowom, wdowcom) legitymującym się co najmniej 45-letnim stażem małżeńskim: prawa do dodatku w wysokości 300 złotych miesięcznie lub jednorazowej gratyfikacji finansowej (P10-91/22).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu umożliwienia wypłaty odsetek od zaniżonych emerytur dla osób urodzonych w 1953 r. (cd.) (P10-12/22).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 523 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, poprzez umożliwienie wniesienia kasacji przez Rzecznika Praw Obywatelskich wyłącznie na podstawie zarzutu niewspółmierności kary oraz wprowadzeniu możliwości złożenia wymienionego zarzutu przez uprawnione podmioty, wyłączenie w sytuacji kiedy nie był on przedmiotem rozpoznania przez sąd odwoławczy (cd.) (P10-07/22).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej określenia wysokości renty socjalnej, zbiegu renty socjalnej i rodzinnej, zmiany zasad wyliczania oraz podwyższania zasiłku pielęgnacyjnego oraz waloryzacji dodatku pielęgnacyjnego i waloryzacji rent i emerytur w 2023 r. (cd.) (P10-33/22).
7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa, w celu wprowadzenia każdorazowej możliwości wykupu mieszkań zakładowych na wnioski najemcy oraz wprowadzenia nowych zasad bonifikat (cd.) (P10-36/22).
8. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, w celu wprowadzenia zerowej stawki podatku VAT na opał (cd.) (P10-38/22).
9. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, w celu wprowadzenia zerowej stawki podatku VAT na drewno opałowe (cd.) (P10-63/22).
10. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (cd.) (P10-39/22).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 30)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pociąg)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG

Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Dzisiaj mamy w planie rozpatrzenie 10 petycji.

I chciałbym od razu poprosić o przejście do pierwszej.

Kto z państwa będzie referował?

Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Dzień dobry.

Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Prezentowana petycja to petycja indywidualna. Została wniesiona przez pana adwokata Roberta Pogorzelskiego, który wnosi o to, aby w kodeksie wyborczym jednoznacznie uregulować wyłączenie stosowania przymusu adwokacko-radcowskiego przed Sądem Najwyższym w sprawach protestów wyborczych przeciwko ważności wyborów na prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego.

W uzasadnieniu wnoszący petycję podnosi, że obecnie obowiązuje tylko i wyłącznie życliwa dla wyborców praktyka orzecznicza Sądu Najwyższego, która oparta jest na długoletniej normie zwyczajowej. Ani kodeks wyborczy, ani kodeks postępowania cywilnego nie zawierają jakiegokolwiek przepisu w sposób wyraźny wyłączającego obowiązywanie przymusu adwokacko-radcowskiego w tego typu sprawach. Zdaniem autora petycji niedopuszczalna jest sytuacja, w której podstawowe prawo wyborców do samodzielnego wniesienia protestu wyborczego do Sądu Najwyższego jest oparte wyłącznie na normie zwyczajowej bądź na wykładni sądowej niejednoznacznych przepisów. Z tego też powodu kwestia ta zdaniem autora petycji wymaga jednoznacznego ustawowego uregulowania. Jak wskazuje wnoszący petycję przyczynkiem do złożenia tej petycji były postanowienia Sądu Najwyższego dotyczące skarg na odrzucenie przez Państwową Komisję Wyborczą sprawozdań finansowych partii politycznych ze względu na niezachowanie przy ich wnoszeniu przymusu adwokacko-radcowskiego, pomimo tego że w tego typu sprawach zwyczajowo nie był on egzekwowany.

Analizując postulat petycyjny, należałoby podnieść, że zgodnie z dyspozycją przepisu art. 87¹ Kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym strona działająca osobiście nie posiada tzw. zdolności postulacyjnej. Postępowanie to zostało niemal w całości objęte przymusem adwokacko-radcowskim. Przymusowe zastępstwo stron ma charakter bezwzględny. Ustawa oczywiście definiuje wyjątki od tej zasady. Są to sprawy: o zwolnienie z kosztów sądowych, o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, o ustanowienie z urzędu rzecznika patentowego. Ponadto przymus nie obowiązuje, gdy stroną, jej organem, jej

przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest: sędzia, prokurator, notariusz, profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, adwokat, radca prawny lub radca Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Przymus adwokacki obejmuje wszystkie postępowania należące do właściwości Sądu Najwyższego. Z tego tytułu zażalenie złożone z naruszeniem przedmiotowego przepisu jest kwalifikowane jako niedopuszczalne, a istniejące w tym zakresie uchybienie ma charakter nieusuwalny. Zażalenie takie podlega odrzuceniu bez wzywania skarżącego do jego uzupełnienia. Jak podnosi się w doktrynie, stosowanie przymusu adwokacko-radcowskiego sprawia, że środki zaskarżenia kierowane do Sądu Najwyższego odpowiadają ustawowym wymaganiom i prezentują wysoki poziom merytoryczny. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Chciałbym zapytać, czy mamy do tego tematu jakichś gości.

(Głos z sali: Nie.)

Nie mamy.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby się na ten temat wypowiedzieć? Jeżeli nie, to wydaje mi się, że ta petycja jest nietrafiona – i to jednocześnie z 2 powodów.

Po pierwsze, Sąd Najwyższym jest sądem prawa i jest to rozpatrywanie błędów prawnych, które ewentualnie zostały popełnione na wcześniejszym etapie. W związku z tym faktycznie jest umotywowane to, żeby ten przymus adwokacko-radcowski był. Z tego, co usłyszeliśmy, w tych sprawach, o których mówimy, i tak nie stosuje się tego przymusu. W związku z tym regulowanie czegoś, co i tak w praktyce funkcjonuje tak, a nie inaczej, doregulowywanie tego – na to wygląda – nie ma racji bytu. I w związku z tym ja proponuję, abyśmy...

A! Pan senator.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

**SENATOR
BOGDAN ZDROJEWSKI**

Ja bardzo króciutko.

Po wysłuchaniu samego uzasadnienia można mieć przekonanie o słuszności takiego

generalnego spostrzeżenia, że tak ważne święto, jakim są wybory, wymaga pełnego poszanowania praw każdego obywatela i każdego odczucia, też indywidualnego, jeżeli chodzi o przebieg wyborów. Ale doskonale wiemy, że rozmaite skargi, które i tak trafiają do Sądu Najwyższego, składane przez komitety i przez rozmaite podmioty, absorbują wymiar sprawiedliwości i przedłużają tę decyzję, która też jest świętem, czyli akceptację określonego wyniku wyborczego. Wydaje mi się więc – pomimo tego, że doceniam uzasadnienie i pewnego rodzaju wrażliwość – że nie powinniśmy doprowadzać do sytuacji, w której to drugie święto, czyli akceptacja określonego wyniku wyborczego i zakończenia kampanii wyborczej, przedłużałaby się czy mogłaby się przedłużać de facto w nieskończoność. Oczywiście wiem doskonale, jak wygląda skład Sądu Najwyższego i jak wyglądają możliwości personalne, jeżeli chodzi o wydajność naszego wymiaru sprawiedliwości. Nie jest z tym najlepiej. Wydaje mi się, że powinniśmy tę petycję właśnie z tego powodu odrzucić, a nie z powodu samego uzasadnienia, bo uzasadnienie wydaje mi się generalnie interesujące.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Pani Senator, proszę.

**SENATOR
HALINA BIEDA**

Ja się przyłączam do głosów obu panów senatorów, ale podam jeszcze trzeci powód. Ponieważ jesteśmy na progu procesu wyborczego, a tak naprawdę weszliśmy już w niego, więc uważam, że dokonanie teraz jakichkolwiek zmian musiałyby być przygotowane dużo wcześniej, bo na pewno nie zdążymy przed wyborami. 12 lutego teoretycznie minął termin pół roku przed wyborami. Uważam, że nie jest zasadne w ogóle się tym teraz zajmować. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Mogę tylko i wyłącznie uzupełniając przypomnieć również zalecenie Rady Europy i Komisji

Weneckiej, że mniej niż pół roku przed wyborami nie powinno się dokonywać jakichkolwiek zmian. Myślę, że jest to może najważniejszy argument, który padł w tej dyskusji, za tym, żeby nie pracować nad tą petycją.

Czy są jeszcze jakieś głosy?

Jeżeli nie, to głosujemy nad wnioskiem o to, by nie prowadzić dalej pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

I zamykam głosowanie zdalne.

7 głosów za wnioskiem, 1 senator się wstrzymał.

Nie będziemy kontynuować pracy nad tą petycją.

Bardzo proszę – następna.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Dzień dobry.

Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Petycja, którą przedstawię, jest petycją indywidualną wniesioną przez osobę fizyczną. Została ona poparta przez kolejne 3 osoby, które złożyły wnioski o zajęcie się przez Senat sprawą hałasujących psów. W opinii autora petycji zmianie miałyby ulec ustawa o ochronie praw zwierząt oraz prawo ochrony środowiska. Celem tych zmian byłoby uregulowanie warunków posiadania psa. Autor petycji proponuje wprowadzenie tzw. licencji na posiadanie psa.

Uważa, że psy bywają czasami niebezpieczne, ale jeszcze bardziej uciążliwy jest hałas wytwarzany podczas szczekania czy też wycia. Nierzadko taki hałas, zdaniem autora petycji, przekracza 100 dB, co oznacza, że wynik ten jest znacznie wyższy niż dopuszczalne normy hałasu w środowisku przyjęte przez przepisy prawa. Jak zauważa autor petycji, szczekanie psów u sąsiadów występuje niejednokrotnie całymi dniami i nocami, co w znacznej mierze przeszkadza w odpoczynku po pracy. Wnioskodawca przywołał rozwiązania prawne zastosowane w innych krajach, takich jak Niemcy, gdzie problem

szczekających psów należy zgłosić do magistratu i wówczas urzędnicy zajmują się taką sprawą. Jak podnosi autor petycji, w Polsce zgłaszanie sprawy do władz gminy czy też na Policję nie poprawia sytuacji w żaden sposób. Wnoszący petycję uważa, że wprowadzenie licencji na posiadanie psa powinno doprowadzić do zwiększenia odpowiedzialności właścicieli psów oraz ułatwić rozwiązanie omówionych problemów.

Jeżeli chodzi o stan prawny, to ustawa – Prawo ochrony środowiska określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, m.in. zasady ustalania dopuszczalnego poziomu hałasu przenikającego do środowiska.

A jeżeli chodzi o ustawę o ochronie praw zwierząt, to należy podnieść, że przepisy tej ustawy nakładają na właścicieli zwierząt domowych, w tym psów, obowiązek zapewnienia im odpowiednich warunków.

Ważny z punktu widzenia tej petycji jest kodeks cywilny oraz kodeks wykroczeń. Powiem dlaczego: przepisy te dają możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności właściciela psa, który, jak napisał w swojej petycji autor, szczeka i wyje ponad miarę. Zgodnie bowiem z art. 144 kodeksu cywilnego właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swojego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych. Osobie dotkniętej działaniem sąsiada, które wykracza ponad przeciętną miarę, przysługuje roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem lub zaniechanie naruszeń. Ponadto, zgodnie z art. 51 §1 kodeksu wykroczeń, kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny. Dotyczy to również szczekania psa czy też innego zwierzęcia, za które właściciel tego zwierzęcia jest odpowiedzialny.

Pod koniec mojego opracowania przytoczyłem kilka orzeczeń sądów okręgowych, m.in. sądów w Siedlcach i Legnicy, które wskazują na to, że takie sprawy się toczą i jeżeli udowodni się, że pies hałasuje, szczeka ponad przeciętną miarę, to właściciel może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za takiego psa. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo dziękuję.
Czy mamy jakichś gości w związku z tym tematem? Nie.
Pan senator Zdrojewski się zgłaszał.
Bardzo proszę.

**SENATOR
BOGDAN ZDROJEWSKI**

Jestem zdecydowanym przeciwnikiem podjęcia prac nad tą petycją. Wydaje mi się, że nawet jeżeli ktoś zauważy, że istnieje czasami problem zakłócania spokoju przez jakieś pieski, to propozycja i samo myślenie zmierzają absolutnie zbyt daleko. Musimy pamiętać, że pieski szczekają z różnych powodów – czasami jest to wyraz lęku, frustracji, czasami jest to ostrzeżenie, jak pilnują posiadłości. To są różne, różne powody. Musimy pamiętać także o zróżnicowanych rasach. Samojeży czy teriery szczekają trochę dłużej, częściej, bardzo często wyrażają przez to radość. Szczekanie psów to jest ich język, to jest ich mowa, w związku z tym to dla niektórych ras oznaczałoby de facto zakaz ich posiadania.

Ja odniosę się także do tego, co było źródłem samej petycji. Otóż istnieją obecnie przepisy, które pozwalają na reakcję w sytuacji, gdy mamy do czynienia z hałasującym człowiekiem czy psem. One są czasami egzekwowane, czasami nie, ale, generalnie rzecz biorąc, uważam, że większym źródłem rozmaitych perturbacji związanych z hałasem są de facto ludzie, a nie pieski. I mówię to z całym przekonaniem, słuchając tego wszystkiego, co się dzieje na ulicach w miastach i w miasteczkach. Uważam, że jest to brak zrozumienia dla tych naszych braci, zwierzątek, i uważam, że jest to za daleko idące, a także jest to brak zrozumienia zachowań zwierzątek. Generalnie rzecz biorąc, nie powinniśmy kontynuować pracy nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy są jakieś inne głosy?

(*Senator Ewa Matecka: Jeśli można, Panie Przewodniczący?*)

Tak, oczywiście. Bardzo proszę, Pani Senator.

**SENATOR
EWA MATECKA**

Absolutnie popieram stanowisko zaprezentowane przez pana senatora Zdrojewskiego. Również uważam, że byłaby to nadmierna regulacja przepisów prawa w tym zakresie, tym bardziej że istnieją już takie regulacje, które pozwalają na zareagowanie w podobnych sytuacjach. Absolutnie popieram wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMAŁTOW**

Ja oczywiście zgadzam się z panem senatorem Zdrojewskim – trudno, żeby opracowywać ustawy dla takich właśnie sytuacji, czyli że psy szczekają – ale coś jest na rzeczy. Powiem państwu, że ja sam byłem świadkiem takiej sytuacji, że gospodarz miał psa, który na okrągło szczekał. Na okrągło. I to się wydaje osobie, która jest spoza tego terenu, że, tak jak powiedział pan senator Zdrojewski, to jest język psów itd. Oczywiście, zgoda, ale mieszkanie obok sąsiada z takim psem naprawdę jest bardzo uciążliwe.

Niemniej jednak jestem przeciwko penalizacji takich sytuacji, jak szczekanie psów. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Nie sposób mi się nie zgodzić z panem senatorem Mamątowem.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę koleżanek i kolegów na to, że pozostawianie psa na cały dzień jest po prostu niehumanitarne. Bardzo wielu

właścicieli, zupełnie nieodpowiedzialnych, zostawia psy na cały dzień w mieszkaniu bądź, tak jak przed chwilą pan senator Mamątow powiedział, na posesji. Z jednej strony to jest niehumanitarne w stosunku do psa, ale z drugiej strony jest to niehumanitarne w stosunku do sąsiadów.

Ja się zgadzam, nie będziemy pracować nad tą petycją, ale, jeżeli państwo pozwolicie, ja prześlę petycję do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z prośbą o wyczulenie również policji – bo padał ten argument dzisiaj w dyskusji, że mamy narzędzia egzekwowania tego spokoju. Czyli poprosimy o wyczulenie, bo to jest pewien problem, który, jeżeli istnieje, powinien być rozwiązywany, a nie pomijany.

To powiedziawszy, głosujemy nad wnioskiem o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Wszyscy senatorowie na sali byli za.

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Zamykam...

(*Senator Joanna Sekuła: Panie Senatorze, nie dostałam ankiety.*)

Proszę?

(*Senator Bogdan Zdrojewski: Nie dostała ankiety.*)

(*Senator Joanna Sekuła: Niestety, nie dostałam ankiety.*)

Pani Senator, gdyby pani była łaskawa po prostu powiedzieć. Będziemy pilnować tego...

(*Senator Joanna Sekuła: Przyłączam się do głosów państwa o niekontynuowaniu...*)

Dziękuję bardzo.

Proszę doliczyć głos pani senator.

Czy mamy już wynik?

10 głosów za, nikt nie był przeciw, 1 senator się wstrzymał.

W związku z tym nie będziemy pracować nad tą petycją.

I bardzo proszę, przechodzimy do następnej petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Prezentowana petycja to petycja indywidualna. Została złożona przez osobę fizyczną. Autorka petycji wnosi o to, aby wprowadzić dodatkowe świadczenie pieniężne dla owdowiałych emerytów, którzy legitymują się 45-letnim lub dłuższym stażem małżeńskim. To świadczenie – tutaj autorka petycji złożyła 2 propozycje – mogłoby być wypłacane albo w wysokości 300 zł miesięcznie, albo w formie jednorazowej gratyfikacji finansowej wypłacanej każdego roku dożywotnio. Autorka petycji pozostawia wysokość kwoty do decyzji Wysokiej Komisji.

W uzasadnieniu wnosząca petycję podniosła argument, że nie należy wykluczać małżonków owdowiałych, którzy są już skrzywdzeni przez los po stracie ukochanej osoby. Muszą oni utrzymywać się z jednej emerytury, w tym zakupić leki, opłacić rehabilitację, zaspokoić inne bieżące potrzeby, co stawia ich w dużo gorszej sytuacji niż małżeństwa gospodarujące wspólnie. W opinii autorki petycji osoby ze stażem małżeńskim 45+ zasługują na uznanie i powinny być stawiane za wzór dla innych rodzin.

Autorka petycji nadesłała w dniu 2 marca uzupełnienie do petycji, w którym doprecyzowała, że wnosi o to, by przy realizacji postulatu petycyjnego ustawodawca nie brał pod uwagę kryterium dochodowego osoby wnioskującej. Jego przyjęcie mogłoby tylko wzbudzić żal, niepotrzebne emocje wśród osób starszych, które ubiegają się o wypłatę świadczenia. Dodała jednakże, że gdyby kryterium dochodowe uznano za element niezbędny do uzyskania świadczenia, to proponuje, aby było ono ustalone na poziomie do dwukrotności przeciętnej emerytury brutto w danym roku. Z tytułu corocznej waloryzacji świadczenia emerytalnego to kryterium dochodowe będzie zwiększało się każdego roku.

Chciałabym powiedzieć krótko o 2 petycjach, które nie są tożsame z tą petycją, ale dotyczą podobnego tematu.

Jeszcze przed Wysoką Komisją jest rozpatrzenie petycji, w której autor zaproponował zmianę ustawy o świadczeniach rodzinnych w celu przyznania uprawnienia do otrzymywania świadczenia przez małżonków legitymujących się co najmniej 50-letnim stażem małżeńskim. Ta petycja czeka na rozpatrzenie przez komisję.

Chciałabym też powiedzieć o drugiej petycji, którą rozpatrywał Sejm. Ona też nie jest tożsama, ale jest okolotematyczna. 21 lutego 2022 r. wpłynęła do Sejmu petycja indywidualna w sprawie przyznania małżeństwom z długim stażem comiesięcznego świadczenia pieniężnego. Komisja po dyskusji i zasięgnięciu opinii Biura Analiz Sejmowych uchwaliła dezyderat skierowany do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w którym zwróciła się z zapytaniem dotyczącym możliwości wprowadzenia przedmiotowego świadczenia oraz jego ewentualnych skutków finansowych.

I pokrótce chciałabym powiedzieć o odpowiedzi resortu. Resort oszacował koszty świadczeń na podstawie aktów stanu cywilnego według stanu na 21 września 2022 r. Na tej podstawie została oszacowana liczba związków małżeńskich z określonym stażem i koszt wypłaty, ale akurat w tym przypadku wypłaty 500+. Powiem tylko, że w przypadku właśnie tej wypłaty dla małżeństw z 45-letnim stażem, których, jak oszacowano, jest ok. 137 tysięcy, przy wypłacie 500+ koszt wyniósłby blisko 69 milionów zł. Dla małżeństw, które są ze sobą ponad 50 lat – czyli 50 lat małżeństwa, 55 lat małżeństwa, 60 i 65 – ten koszt oszacowano na ok. 100 milionów zł.

Przedstawicielka resortu zwróciła też uwagę na fakt, który podkreślała autorka petycji – że wraz z postępującym wiekiem bardzo często dochodzi do tzw. singularyzacji starości, której wyrazem jest wysoki odsetek osób starszych prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Ponadto istotna część ludzi starszych pozostaje bez małżeństwa z różnych przyczyn, często od nich niezależnych. Zwrócono też uwagę na to, że samotne osoby starsze są w dużo trudniejszej sytuacji osobistej niż osoby żyjące w długotrwałym związku małżeńskim, właśnie choćby ze względów finansowych. Resor wspominał tutaj, że w obszarze wsparcia finansowego osób starszych ważną rolę odgrywają działania podejmowane w zakresie zarówno usług dla seniorów, jak i dodatkowych świadczeń z pomocy społecznej, które są przekazywane w zależności od sytuacji materialnej.

Podsumowanie: należy podkreślić, że to właśnie w gestii ustawodawcy leży określenie rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach zabezpieczenia społecznego, a także zasad ich

nabywania oraz ich wysokości, jednak regulacje ustawowe muszą być ukształtowane w taki sposób, by uwzględniały zarówno istniejące potrzeby, jak i możliwości ich zaspokojenia. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Czy przedstawiciele naszego Biura Legislacyjnego w tym temacie...

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BOŻENA LANGNER

Dzień dobry państwu.

Ja chciałabym tylko powiedzieć, że jest też kwestia konstytucyjnej równości w tym momencie, bo nie wszyscy starsi ludzie są wdowcami, życie układa się bardzo różnie. A więc kwestia równości również tutaj jest zauważalna. To pierwsza rzecz.

A druga rzecz, o której chciałabym powiedzieć, to jest to, że w materiale, który przedstawia stan prawny w związku z tą petycją, jest pewien błąd. On może kogoś, kto czyta ten materiał, umocnić w przekonaniu, że takie świadczenie było czy też jest możliwe. Nie ma już emerytury częściowej – to jest kwestia z 2017 r. I to nie chodziło o to, żeby była ona takim wsparciem dla osób ubogich. To były kwestie zupełnie innego rodzaju, związane z reformą emerytalną na tamtym etapie. Z tego się wycofano już 5 lat temu. Tak że nie ma tego argumentu o emeryturze częściowej. Mówię o tym, bo on może po prostu być mylący. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Wiem, że do tej petycji są przedstawiciele ZUS i ministerstwa rodziny. Państwo jesteście zdalnie.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Jeżeli tak, to proszę się odezwać i przedstawić.

NACZELNIK II WYDZIAŁU
DO SPRAW EMERYTUR I RENT
Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ
NA RZECZ KOMBATANTÓW, INWALIDÓW
WOJENNYCH I WOJSKOWYCH
W DEPARTAMENCIE UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH W MINISTERSTWIE
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
ZBIGNIEW WASIAK

Dzień dobry, Panie Przewodniczący.

Zbigniew Wasiak, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Departament Ubezpieczeń Społecznych.

Ja chciałbym odnieść się do petycji tylko z punktu widzenia systemu ubezpieczeń społecznych i zwrócić uwagę na takie podstawowe aspekty.

A mianowicie to, że źródłem finansowania świadczeń w tym systemie jest fundusz tworzony ze składek pracowników i pracodawców. W wyniku reformy emerytalnej usunięto z tego systemu większość elementów nieubezpieczeniowych i socjalnych, tak aby wysokość przyszłego świadczenia była pochodną składek odprowadzonych w całym okresie aktywności zawodowej.

Na gruncie obecnych przepisów w systemie ubezpieczeń społecznych mamy do czynienia tylko z 2 rodzajami dodatków – dodatkiem pielęgnacyjnym i dodatkiem dla sierot zupełnych, przy czym oba te dodatki są świadczeniami o charakterze ubezpieczeniowym, bo są związane z ryzykiem w postaci albo niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, albo utraty żywiciela. I wypłata tych dodatków ma miejsce w razie spełnienia się tych ryzyk.

Konkludując: w systemie emerytalnym brak jest więc aktualnie miejsca dla preferencji wysokości świadczeń dla wybranych grup ubezpieczeniowych, a przyznanie nowych dodatków do emerytury – bo tak to rozumiemy – w części emerytalnej doprowadziłoby do naruszenia reguły nietworzenia nowych uprawnień niezajdujących pokrycia w składce na ubezpieczenie społeczne. Dziękuję bardzo. To tyle z mojej strony.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze mamy jakichś gości do tego tematu? Nie.

To bardzo proszę, pani senator Bieda. Proszę.

SENATOR
HALINA BIEDA

Ja chciałabym podzielić opinię pani mecenas. Nawet rozmawialiśmy wcześniej, że to byłoby nierówne traktowanie, bo np. jeśli ktoś żył w związku małżeńskim 30 lat i jeden z małżonków zmarł, to jeszcze dłużej jest w takiej sytuacji niż te osoby, które akurat 45 lat i więcej... A osoby samotne muszą się utrzymać z jednej emerytury. Tak więc ja uważam, że głównym argumentem za tym, żeby nie kontynuować pracy, jest nierówność traktowania, która by wynikała z takich uregulowań. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję.

Pan senator Mamątow.

Bardzo proszę.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Dziękuję bardzo.

Tak trochę humorystycznie: powinienem być za, bo za miesiąc mam czterdziestą piątą rocznicę ślubu.

(*Senator Halina Bieda: To gratulujemy.*)

Ale zgadzam się z argumentacją pani legislator i pani senator. Jestem za tym, żeby nie podejmować pracy nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś głosy?

Jeżeli nie, to poddaję wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją pod głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za?

Wszyscy senatorowie na sali, czyli 5, są za tym wnioskiem. Nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Zamykam głosowanie zdalne.

8 – za. Wszyscy senatorowie poparli wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Bardzo proszę, przechodzimy do następnej petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Dzień dobry.

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna osoby fizycznej. Dotyczy podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS w celu umożliwienia wypłaty odsetek od zaniżonych emerytur dla osób urodzonych w 1953 r. Autorka petycji wniosła o zmianę art. 1 wskazanej ustawy w taki sposób, aby w art. 194j ust. 5 uwzględnić wypłaty ustawowych odsetek za zaniżone emerytury do dnia zapłaty. Petytorka powołała się na przepis art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej, który stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi i wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Wysoka Komisja rozpoczęła rozpatrywanie tej petycji 8 czerwca ub.r. Państwo senatorowie zapoznali się z postulatami tej petycji i przeprowadzili dyskusję. W imieniu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wypowiedział się pan Marek Bucior, który stwierdził, że założenia ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS zostały zrealizowane zgodnie z wolą ustawodawcy. Państwo senatorowie postanowili kontynuować pracę nad petycją i zwrócić się do Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu o przygotowanie wstępnych założeń do projektu zmiany ustawy, uwzględniających postulat petycji.

Mamy przygotowany projekt ustawy i dysponujemy również opinią Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz ministra rodziny i polityki społecznej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że powołanie się we wskazanym przepisie art. 194k ustawy emerytalnej na zdanie pierwsze art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych budzi wątpliwości, gdyż odnosi dyspozycję tej normy do sytuacji, gdy zakład w terminie przewidzianym w przepisach prawa nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia. W przypadku wypłaty emerytur w wysokości uwzględniającej regulację art. 25b ust. 1 ustawy emerytalnej nie można mówić o takiej sytuacji, gdyż zakład, ustalając

wysokość emerytur z uwzględnieniem art. 25b ust. 1 ustawy emerytalnej i dokonując wypłaty świadczeń w tak ustalonej wysokości, wykonywał obowiązujące w tamtym czasie regulacje prawne. Niezależnie od powyższego, w związku z realizacją przez zakład obecnych i planowanych zadań o charakterze masowym, wykonanie tego przepisu przez zakład nie jest możliwe w terminie przewidzianym w art. 3 projektu, przy założeniu wejścia w życie ustawy 14 dni od dnia jej ogłoszenia. ZUS wskazał, że minimalny okres, w którym zakład mógłby wykonać zadanie przewidziane w projektowanej ustawie, wynosi 6 miesięcy. Podkreślił również, że projektowane regulacje oznaczają wzrost wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, których plan finansowy na 2023 r. nie uwzględnia.

Minister rodziny i polityki społecznej odniósł się negatywnie do proponowanej zmiany. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy państwo z naszego Biura Legislacyjnego chcieliby zabrać głos w tej sprawie?

Bardzo proszę.

GŁÓWNY EKSPERT
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
MAREK JARENTOWSKI

Dziękuję.

Jeśli będzie taka wola komisji, to oczywiście ten projekt możemy poprawić, uwzględniając propozycje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności dotyczące wydłużenia terminu na realizację wypłaty tych odsetek czy też doprecyzowania regulacji. Ale to zależy od komisji.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Oczywiście. Dziękuję bardzo.

Co prawda zostało wyartykułowane stanowisko ZUS i ministerstwa rodziny, ale wiem, że przedstawiciele i ZUS, i ministerstwa rodziny są obecni zdalnie.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

NACZELNIK II WYDZIAŁU
DO SPRAW EMERYTUR I RENT
Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ
NA RZECZ KOMBATANTÓW, INWALIDÓW
WOJENNYCH I WOJSKOWYCH
W DEPARTAMENCIE UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH W MINISTERSTWIE
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
ZBIGNIEW WASIAK

Szanowny Panie Przewodniczący!
Zbigniew Wasiak, Departament Ubezpieczeń
Społecznych Ministerstwa Rodziny i Polityki
Społecznej.

Ja bym tylko chciał potwierdzić, że nasze stanowisko nie uległo w tym zakresie zmianie, jak też ewentualnie zwrócić uwagę na uzasadnienie tej petycji, na zasadę, na którą powołała się petytorka – mianowicie zasadę równego traktowania – a także odnieść się do sytuacji, w której wprowadzenie mechanizmu obniżenia wysokości świadczenia w związku z już pobieraną emeryturą w pełni realizuje zasadę równego traktowania. I wyrok Trybunału Konstytucyjnego utrzymał ten mechanizm weryfikacji wysokości świadczenia powszechnego w związku z pobieranymi już wcześniej emeryturami powszechnymi – zakładamy, że właśnie uwzględniając zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych tak, żeby nie było sytuacji, w których ubezpieczeni korzystają nadwymiarowo ze zgromadzonego kapitału emerytalnego. I tylko tyle, Panie Przewodniczący.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

W tym zakresie mieliśmy długą dyskusję na poprzednim posiedzeniu komisji. Nie będę jej powtarzał ani rozpoczynał raz jeszcze. Mnie przekonuje argument dotyczący *vacatio legis*, skutków finansowych i tego problemu, że plan finansowy na 2023 r. tego nie uwzględnia. I ja bym jednak proponował, żebyśmy po prostu zgodnie ze słusznym postulatem ZUS wprowadzili ewentualnie projekt od 2024 r., jeżeli będziemy kontynuowali prace, ponieważ wtedy będzie można uwzględnić to w planie finansowym.

Jeżeli nie ma innych głosów, to ja proponuję...

Nie wiem, czy na tym etapie powinniśmy to zaproponować, Panie Mecenasie, czy dopiero w momencie, kiedy to pójdzie do Komisji Ustawodawczej. Jak to jest?

GŁÓWNY EKSPERT
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
MAREK JARENTOWSKI

Inicjatywę komisja może podjąć dzisiaj, ale to już zależy od komisji.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy są jakieś głosy w tej sprawie?
(*Senator Ewa Matecka*: Jeśli można, Panie Przewodniczący.)

Tak, bardzo proszę.

SENATOR
EWA MATECKA

Ja jestem oczywiście za podjęciem inicjatywy w tym zakresie i za uwzględnieniem ewentualnych koniecznych zmian, które nie będą zakłócały i burzyły budżetu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – mam tutaj na myśli *vacatio legis*. Przeprowadziliśmy nad tą petycją już dosyć długą dyskusję i konkluzją tej dyskusji było właśnie przygotowanie projektu ustawy w tym zakresie. Dlatego jestem za podjęciem dzisiaj decyzji o przyjęciu tejże inicjatywy i skierowaniem jej do dalszych prac w Komisji Ustawodawczej oraz za zakończeniem później prac projektem ustawy w konkretnym kształcie. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo. Takie też było moje zdanie.

Ale jeszcze raz, Panie Mecenasie: czy jeżeli chcielibyśmy przychylić się do wniosku ZUS, aby ewentualnie ta zmiana wchodziła w życie dopiero 1 stycznia 2024 r., to powinniśmy to przegłosować w tej chwili?

(*Głos z sali*: Tak.)

GŁÓWNY EKSPERT
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
MAREK JARENTOWSKI

Można tak. Z tymi zmianami, które wynikają z propozycji. Można to przygotować i dzisiaj podjąć inicjatywę.

(*Głos z sali:* Tak.)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

To proponuję, abyśmy w tym projekcie zmienili datę wejścia w życie na 1 stycznia 2024 r. i abyśmy zgodnie z wnioskiem pani senator Mateckiej skierowali ten projekt do prac.

Czy jest zgoda? Czy mamy osobno to przegłosować, czy po prostu już jako całość?

GŁÓWNY EKSPERT
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
MAREK JARENTOWSKI

Można razem.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Kto z państwa senatorów jest za moim wnioskiem?

5 senatorów, czyli wszyscy na sali – za tym wnioskiem. Nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Zamykam głosowanie.

7 – za. Wszyscy senatorowie byli za tym wnioskiem, w związku z tym wniosek uzyskał aprobatę komisji.

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek:* Musimy wyznaczyć senatora, który...)

Kto z państwa senatorów...

Czy pani senator Matecka zgodzi się być osobą, która będzie ten wniosek dalej prowadziła?

(*Senator Ewa Matecka:* Tak, zgadzam się. Dziękuję bardzo.)

Kandydatura pani senator uzyskała aprobatę komisji, tak że możemy przejść do następnej petycji.

Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Dzień dobry.

Maciej Kowalski jeszcze raz.

Ja tylko krótko przypomnę, czego dotyczyła ta petycja.

Była to petycja dotycząca zmiany kodeksu postępowania karnego. Proponowane były 2 zmiany w kodeksie postępowania karnego. Pierwsza z nich dotyczyła zmiany art. 523 §1a w celu dodania rzecznika praw obywatelskich jako podmiotu, który mógłby złożyć kasację tylko i wyłącznie w zarzucie niewspółmierności kary, gdyż obecnie takiej możliwości rzecznik praw obywatelskich nie ma. Drugim wnioskiem autora petycji było wprowadzenie możliwości złożenia zarzutu niewspółmierności kary przez uprawnione podmioty wyłącznie w sytuacji, kiedy nie był on przedmiotem rozpoznania przez sąd odwoławczy. I to były 2 wnioski główne, które petytor chciał wprowadzić do kodeksu postępowania karnego.

Nasza komisja pracowała już dwukrotnie nad tym tematem. Wypowiedział się rzecznik praw obywatelskich. Była zamówiona opinia eksperta, która została zaprezentowana i omówiona. Po dyskusji senatorowie stwierdzili, że będą pracować tylko i wyłącznie nad drugim punktem tej petycji. A w wyniku takiej decyzji został przyjęty wniosek o to, żeby przygotować projekt ustawy. To tyle. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

I mamy ten projekt.

Bardzo proszę, czy ktoś z Biura Legislacyjnego w tym zakresie...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Pani mecenas.

Bardzo proszę.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BEATA MANDYLIS

Dzień dobry.

Szanowni Państwo, Biuro Legislacyjne przygotowało odpowiedni projekt zmiany ustawy – Kodeks postępowania karnego i zaproponowało zmianę brzmienia §1a, który to paragraf do tej pory wyłącza ograniczenia dotyczące zakazu wnoszenia kasacji opartej wyłącznie na niewspółmierności kary. Do tej pory, właśnie na podstawie §1a, prokurator generalny mógł wnosić taką kasację w sprawach o zbrodnię. Takich kasacji zostało wniesionych siedemdziesiąt kilka – oczywiście wszystkie na niekorzyść. Po ewentualnym uwzględnieniu treści petycji ten §1a zostałby zmieniony w ten sposób, że prokurator generalny w sprawach o zbrodnię mógłby wnosić kasację opartą wyłącznie na niewspółmierności kary, ale w przypadkach, gdy w sprawie nie toczyło się postępowanie odwoławcze, czyli nie było tej oceny dokonanej przez sąd odwoławczy w zakresie niewspółmierności kary, oraz gdy zarzut rażącej niewspółmierności kary nie został podniesiony we wniesionej apelacji, czyli było postępowanie odwoławcze, ale ono nie dotyczyło niewspółmierności kary bądź zarzut taki nie został rozpoznany przez sąd odwoławczy.

W uzasadnieniu do tej petycji Biuro Legislacyjne wskazało, jakie to są przypadki, kiedy zarzut został podniesiony w postępowaniu odwoławczym, jednak nie został rozpoznany. I to są lit. a–d.

Nie wiem, czy państwo życzycie sobie, żebyśmy przytoczyła argumenty, kiedy sąd odwoławczy nie rozpoznaje tego zarzutu. W każdym razie są to raczej formalne przyczyny procesowe, a nie merytoryczne.

I pozwolę sobie nie odnosić się już do wniosku o przyznanie tego uprawnienia rzecznikowi praw obywatelskich, ponieważ kwestia ta była dyskutowana już wielokrotnie, chyba trzykrotnie – jak pan mecenas mi podpowiada. Z tego, co widzę, są kolejne petycje, które również tego dotyczą, a więc będziemy wracać do tego tematu. Jednak jest jednolite stanowisko wszystkich opiniowanych podmiotów, iż jest to kierunek niewłaściwy. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel rzecznika praw obywatelskich chciałby się wypowiedzieć?

GŁÓWNY SPECJALISTA W WYDZIALE
DO SPRAW LEGISLACYJNYCH
I USTROJOWYCH W ZESPOLE PRAWA
KARNEGO W BIURZE RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
MARCIN MROWICKI

Tak. Dziękuję bardzo.

Marcin Mrowicki, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich.

Szanowni Państwo, co do punktu pierwszego to rzecznik praw obywatelskich podtrzymuje swoje stanowisko, przypominając, że z konstytucji wynika zasada stabilności, niewzruszalności orzeczeń sądowych, która oczywiście ma doniosłe znaczenie dla prawidłowego i stabilnego funkcjonowania państwa. Odstępowanie od tej zasady powinno mieć charakter absolutnie wyjątkowy, w przypadku orzeczeń dotkniętych szczególnie poważnymi wadami. Należy wskazać, że samo wprowadzenie możliwości wniesienia kasacji jest wyjątkiem od tej zasady, ponieważ prowadzi do podważenia prawomocnego orzeczenia. I tutaj mamy jeszcze dodatkowo tę kasację nadzwyczajną, od której wyłom nastąpił już poprzez wprowadzenie §1a, pozwalającego prokuratorowi generalnemu w sprawach o zbrodnię na wnoszenie kasacji, właśnie wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Składaliśmy różne zarzuty co do tego.

I teraz przechodzę do punktu drugiego. Punkt drugi nie budzi wątpliwości. On zmierza w kierunku ograniczenia tych kasacji, co jest sytuacją prawidłową, do sytuacji, w których ta niewspółmierność kary nie była jeszcze oceniana przez sądy. Przypomnijmy, że ta niewspółmierność powinna być rażąca, ale to też już wynika z rzecznictwa sądów.

Dlatego co do punktu pierwszego rzecznik podtrzymuje swoje stanowisko negatywne, a co do punktu drugiego to wydaje się, że kierunek jest słuszny – jeśli chodzi o ograniczenie tego typu kasacji.

Na koniec chciałbym wskazać, że w zasadzie ten przepis prokuratorowi generalnemu pozwalała na wnoszenie kasacji na korzyść. Praktyka jest inna, ale to nie czyni tego przepisu ułomnym, przynajmniej w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy są jakieś głosy?
Jeżeli nie, to...
Bardzo proszę, pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Oczywiście ja popieram wprowadzenie punktu drugiego. Uważam, że nasza komisja powinna doprowadzić do uregulowania prawnego. Jestem zdecydowanym zwolennikiem przyjęcia projektu zaproponowanego przez panią mece-nas Mandyliś.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Nie ma innych głosów, w związku z tym rozumiem, że w tej chwili będziemy głosować nad przyjęciem projektu zaproponowanego przez Biuro Legislacyjne.

Kto z państwa senatorów jest za?

5 senatorów za, nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał – na sali.

Zamykam głosowanie.

8 – za. Jednogłośnie komisja podjęła decyzję o przyjęciu tego projektu.

Czyli pozostaje nam wyznaczenie osoby, która będzie ten projekt reprezentowała na dalszym etapie.

Czy pan senator Mamątow przyjmie...

(Senator Robert Mamątow: Przyjmuję.)

Bardzo dziękuję.

W związku z tym możemy w tej chwili przejść do następnej petycji.

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK**

Joanna Leśniarek, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Jest to kontynuacja rozpatrywania petycji indywidualnej osoby fizycznej. Autor petycji wnosi o wprowadzenie zmian w przepisach

skutkujących następującymi rozwiązaniami: po pierwsze, renta socjalna stanowiłaby 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę; po drugie, w przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniami do renty rodzinnej kwota renty socjalnej miałyby ulegać takiemu obniżeniu, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, a kwota obniżonej renty socjalnej nie mogłaby być niższa niż 10% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy; po trzecie, wskaźnik corocznej waloryzacji, czyli podwyższenia, zasiłku pielęgnacyjnego oraz dodatku pielęgnacyjnego byłby równy procentowemu wskaźnikowi inflacji na koniec roku kalendarzowego; po czwarte, wskaźnik waloryzacji rent i emerytur w 2023 r. byłby równy wskaźnikowi inflacji na koniec 2022 r., jednak nie mniejszy niż 12%; i ostatni punkt – wprowadzenie ww. postulatów od 1 stycznia 2023 r.

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji na posiedzeniu 4 października rozpatrywała już petycję. Zdecydowała o wystąpieniu do Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz ZUS o pisemną opinię na temat postulatów petycji.

W odpowiedzi Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej wskazało, że kwota renty socjalnej uległa znacznemu podwyższeniu od 2015 r., kiedy to wynosiła 739,58 zł. Jej kwota odpowiadała wówczas 84% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Aktualnie jest to 100% i stanowi to kwotę 1 tysiąca 588,44 zł. Podkreślono także prawo osób pobierających rentę socjalną do innych świadczeń finansowanych ze środków publicznych. Ze względu na powyższe w chwili obecnej w resorcie nie jest rozpatrywana kwestia zmiany przepisów ustawy o rencie socjalnej.

Co do kwestii zmiany zasad wyliczania oraz podwyższania zasiłku pielęgnacyjnego to wskazano, że w ramach weryfikacji kwot w 2021 r. zostały wprowadzone nowe projekty w zakresie wsparcia rodzin – wsparcie rodzin w postaci nowego świadczenia, tj. rodzinnego kapitału opiekuńczego oraz dofinansowania opieki żłobkowej – i Rada Ministrów podjęła decyzję m.in. o utrzymaniu wysokości zasiłku pielęgnacyjnego na dotychczasowym poziomie 215,84 zł miesięcznie. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym kolejna weryfikacja przypada na 1 listopada 2024 r.

Wówczas Rada Ministrów podejmie decyzję o jej zakresie. A jednocześnie nie są prowadzone prace nad zmianą regulacji dotyczących zasad weryfikacji wysokości kwot świadczeń rodzinnych, w tym zasiłku pielęgnacyjnego.

Odnosnie do waloryzacji rent i emerytur oraz dodatku pielęgnacyjnego wskazano, że od 1 marca 2023 r. polega ona na podwyższeniu kwoty świadczenia wskaźnikiem waloryzacji, jednak nie mniej niż o 250 zł, przy czym w przypadku świadczenia niższego od kwoty najniższego świadczenia, do którego nie ma zastosowania gwarancja wysokości najniższego świadczenia, waloryzacja polega na podwyższeniu kwoty świadczenia wskaźnikiem waloryzacji.

Ministerstwo Finansów również udzieliło odpowiedzi, wskazując na właściwość w sprawie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Ostatnia odpowiedź napłynęła z ZUS. Zakład dokonał szacunku skutków finansowych wprowadzenia zmian w rencie socjalnej. Dokonując tego szacunku, przyjęto założenie, że zmiany miałyby obowiązywać od stycznia 2023 r. Szacunki zostały wykonane w warunkach finansowych na 2023 r. W szacunkach tych przyjęto, że waloryzacja w marcu 2023 r. będzie przeprowadzona przy wskaźniku waloryzacji na poziomie 113,8% z gwarantowaną kwotą podwyżki 250 zł oraz że wysokość najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosić będzie 1 tysiąc 588,44 zł. W szacunkach uwzględniono też, że minimalne wynagrodzenie za pracę w okresie od stycznia do czerwca 2023 r. wynosić będzie 3 tysiące 490 zł, a w okresie od lipca do grudnia 2023 r. – 3 tysiące 600 zł. Przy przyjętych założeniach szacunkowe zwiększenie wydatków Funduszu Solidarnościowego na renty socjalne w warunkach finansowych 12 miesięcy 2023 r. wyniosłoby 6,8 miliarda. Koszty te podlegałyby dalszemu zwiększeniu z uwagi na: konieczność wprowadzenia odpowiednich modyfikacji w systemie informatycznym zakładu; jednokrotne lub dwukrotne – w zależności od częstotliwości zmian minimalnego wynagrodzenia – przeliczenie w roku kalendarzowym rent socjalnych i rent socjalnych przysługujących w zbiegu z rentami rodzinnymi, co wiąże się z koniecznością przeprowadzenia 2 dodatkowych akcji i wydania decyzji dla wszystkich uprawnionych, przy czym w przypadku świadczeń zbiegowych dodatkowo istniałaby konieczność ich ustalania w terminie waloryzacji

z uwagi na zmianę wysokości renty rodzinnej; przewidywaną możliwość zamiany tzw. renty uczniowskiej na rentę socjalną – według stanu na 31 grudnia 2021 r. było to 9 tysięcy 880 rent.

Co do zasad waloryzacji świadczeń w 2023 r. to zostały one określone w ustawie z 27 października 2022 r. o zmianie ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta ustala waloryzację świadczeń na poziomie 113,8%, gwarantując minimalną kwotę podwyżki o 250 zł. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy Biuro Legislacyjne w tym zakresie...

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BOŻENA LANGNER**

Dziękuję bardzo.

W tej niezwykle bogatej w treść wypowiedzi należy może podkreślić to, że nastąpiła jednak zmiana w stanie prawnym – taka oto, że 1 marca tego roku była waloryzacja i niektóre z tych świadczeń zostały podwyższone. Przy tym nie jest to tak proste, jak wynika z postulatu petycji, ponieważ to są świadczenia związane z określonymi wskaźnikami, które się ustala i publikuje. A więc po 1 marca nastąpiła pewna zmiana w tych świadczeniach.

I chcę jeszcze powiedzieć, że chyba w tym tygodniu wpłynął do Sejmu projekt dotyczący renty socjalnej, która miałyby być inaczej... Inne byłoby odniesienie, to znaczy do wynagrodzenia minimalnego, a nie do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Tak że tutaj jest pewien postęp w stosunku do tego, co było w czasie, kiedy wpłynęła ta petycja.

Kwestia inflacji... No, też nie da się jej zapiąć w ustawie. Tak samo wskaźnik waloryzacji – tej, która odnosi się do emerytur i rent, oraz tej, która jest w ustawie o świadczeniach rodzinnych... Tych pojęć nie da się stosować wymiennie. Chciałabym tylko na to zwrócić uwagę, że to są oczywiście kwestie odczuwalne dla osób, które pobierają...

I renta rodzinna. Trzeba też powiedzieć o tym, że wysokość renty rodzinnej zależy od świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu – takie są zasady w systemie ubezpieczeń społecznych. A więc ingerowanie w to prawdopodobnie byłoby obarczone bardzo dużymi skutkami. Ja tylko powiem, że od 1 marca... To znaczy inaczej: jest proponowana renta socjalna w wysokości minimalnego wynagrodzenia, tj. 3 tysięcy 490 zł – mówię o tym projekcie, który wpłynął do Sejmu.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Chodzi o ten projekt o rencie socjalnej, zawarty w druku nr 3090. 14 dni od dnia ogłoszenia – tak jest w projekcie. Ale Sejm dopiero będzie nad nim pracował.

(Senator Halina Bieda: ...Po świętach się spotykają.)

I tyle mogę powiedzieć. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel ZUS bądź ministerstwa rodziny... Czy państwo chcieliby zabrać głos?

Jeżeli tak, to bardzo proszę.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU POMOCY
I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
W MINISTERSTWIE RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
GRZEGORZ BARANOWSKI**

Dzień dobry.

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Grzegorz Baranowski, dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej.

Jest ze mną pan Krzysztof Kosiński, dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Drodzy Państwo, my podtrzymujemy stanowisko, które zostało przedstawione w piśmie. Jak najbardziej. Sytuacja osób z niepełnosprawnością, szczególnie osób uprawnionych do renty socjalnej, zawsze jest dogłębnie analizowana przez nasze ministerstwo. Pochylamy się nad różnymi formami wsparcia, zarówno w kontekście świadczeń rodzinnych, jak i w kontekście świadczeń z pomocy społecznej. Na dzień dzisiejszy, tak jak tu już było powiedziane,

stanowisko nasze jest takie, że, Drodzy Państwo, nie podejmujemy działań zmierzających w takim samym kierunku, w jakim zmierza zaproponowana petycja. Ale oczywiście pracujemy nad rozwiązaniami systemowymi, nad rozwiązaniami ustawowymi wspierającymi osoby korzystające z renty socjalnej, uprawnione do renty socjalnej, jak również szerzej, Drodzy Państwo – wszystkie osoby z niepełnosprawnością. Nad takimi projektami, Drodzy Państwo, w obecnym czasie pracujemy. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Ja bardzo bym prosił o takie jednoznaczne wyartykułowanie. Rozumiem, że jesteście państwo przeciwko postulatowi tej petycji, tak?

**DYREKTOR DEPARTAMENTU POMOCY
I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
W MINISTERSTWIE RODZINY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
GRZEGORZ BARANOWSKI**

Dokładnie tak.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Pan senator.

Bardzo proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Dziękuję bardzo.

Zgadzam się z argumentacją przedstawiciela ministerstwa pracy, tak jak i z argumentacją pani mecenas. Wszystko wskazuje na to, że projekty, które są w tej chwili w opracowaniu i są omawiane, zrealizują tę petycję. Dlatego wnoszę o niepodejmowanie prac nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Czy są inne głosy?

Jeżeli nie, to będziemy głosowali nad tym wnioskiem.

Kto z państwa senatorów jest za wnioskiem pana senatora Mamątowa, abyśmy nie pracowali nad tą petycją?

5 głosów za, nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał na sali.

Zamykamy głosowanie zdalne.

7 senatorów za. Komisja jednogłośnie poparła ten wniosek.

Nie będziemy dalej pracować nad tą petycją.

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, następna.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez osobę fizyczną, w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa, w celu wprowadzenia przepisu o każdorazowej możliwości wykupu mieszkań zakładowych na wniosek najemcy oraz wprowadzenia nowych zasad bonifikat.

Autorka petycji wniosła o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, która umożliwiłaby przekształcenie lokali mieszkalnych, zarządzanych m.in. przez Śląsko-Dąbrowską Spółkę Mieszkaniową, w prawo własności na każdorazowy wniosek najemcy. W petycji podniesiono, że obecnie nie ma możliwości wykupienia lokali, które wynajmowane są od kilkunastu lat, z uwagi na fakt, że zarząd spółki nie wyraża na to zgody. Wskazano również, że czynsz za najem nieustannie wzrasta, a stan lokali jest coraz gorszy.

Wysoka Komisja rozpoczęła rozpatrywanie petycji 20 października ub.r. Państwo senatorowie zapoznali się ze stanowiskiem autorki petycji, która uczestniczyła w posiedzeniu w sposób zdalny. Wysoka Komisja postanowiła zwrócić się do Ministerstwa Rozwoju i Technologii z prośbą o opinię dotyczącą postulatu petycji.

Dysponujemy odpowiedzią ministra rozwoju i technologii, który wskazał m.in. na to, że postulowana przez autorkę petycji zmiana polegająca na zastąpieniu dotychczasowego brzmienia art. 4 ust. 3 „zbywca może także sprzedać mieszkanie na wniosek osoby uprawnionej według zasad określonych w ust. 1” nowym brzmieniem „zbywca sprzedaje mieszkanie na wniosek osoby uprawnionej według zasad określonych w ust. 1” miałyby charakter systemowy, oznacza bowiem zastąpienie przysługującego najemcy prawa pierwszeństwa w nabyciu lokalu roszczeniem o przeniesienie własności najmowanego lokalu. Zmiana ta spowodowałaby istotne rozszerzenie prawa osoby uprawnionej kosztem właścicieli mieszkań zakładowych. Ministerstwo wskazało także na to, co zostało też podkreślone w materiale do petycji, że przepis o podobnej treści do tego, jaki proponuje autorka petycji, już funkcjonował. Przepis ten był przedmiotem oceny pod względem zgodności z przepisami ustawy zasadniczej i w wyroku z dnia 30 października 2001 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności tego przepisu z konstytucją m.in. z uwagi na jego nadmierną ingerencję w prawo własności prowadzącą do naruszenia istoty tego prawa.

W świetle powyższego z uwagi na potencjalne naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony prawa własności w aktualnym stanie prawnym nie wydaje się możliwe wprowadzenie rozwiązań zakładających władcze przeniesienie prawa własności mieszkań zakładowych na rzecz ich najemców. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju i Technologii chciałby się w tym zakresie wypowiedzieć?

Jeżeli tak, to bardzo proszę o zabranie głosu.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI
W MINISTERSTWIE ROZWOJU
I TECHNOLOGII
FILIP SYRKIEWICZ

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Filip Syrkiewicz, zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Nieruchomościami w Ministerstwie Rozwoju i Technologii.

W tej petycji pojawiły się 2 wątki, które będą wątpliwe do uregulowania w świetle zasad konstytucyjnych. Pierwszy wątek dotyczy przymuszenia zbywcy do zbycia lokalu na rzecz najemcy, a drugi wątek odnosi się do kwestii zbywania nieruchomości, w stosunku do których nie został uregulowany stan prawny.

W odniesieniu do pierwszej kwestii należy podkreślić, że taką fundamentalną zasadą w publicznej gospodarce nieruchomościami jest pozostawienie wyłącznej dyskrekcji właściciela majątku publicznego decyzji o zbyciu w tym przypadku lokalu... pozostawienie decyzji w jego wyłącznej gestii. Można powiedzieć, że z tej perspektywy uwzględnienie postulatu zawartego w petycji oznaczałoby zerwanie z tą fundamentalną zasadą, odejście od autonomii woli, jaka cechuje właściciela mienia publicznego, i nakazanie mu przez to zbycia lokalu na rzecz najemcy. Odrębną kwestią pozostaje zbywanie mienia, które nie posiada uregulowanego stanu prawnego. Oznacza to w praktyce tyle, że najczęściej do tego mienia mogą przysługiwać prawa jakimś podmiotom trzecim. Zbycie na rzecz najemcy oznaczałoby pominięcie praw osób, którym przysługują uzasadnione roszczenia do tego mienia, a w konsekwencji byłaby to dosyć istotna ingerencja w konstytucyjną zasadę ochrony własności. Dziękuję uprzejmie.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze w tym zakresie jakieś wypowiedzi innych gości? Nie.

Czy Biuro Legislacyjne chce coś dodać? Też nie.

Pani Senator, bardzo proszę.

SENATOR
HALINA BIEDA

Panie Przewodniczący, ja jednak bym się skłaniała ku temu, żebyśmy, po pierwsze, zwrócili się jeszcze do Ministerstwa Aktywów Państwowych, któremu podlega np. Spółka Restrukturyzacji Kopalń. Na Śląsku to jest bardzo duży problem, to są zasoby mieszkaniowe po dawnych zakładach pracy, głównie po kopalniach, też po hutach. Ja sama u siebie mam wiele interwencji w takich sprawach. Bo to nie chodzi o to, aby zabierać właścicielowi i przekazywać innemu właścicielowi. Głównie chodzi o to, że... Nie wiem, jak jest z tą spółdzielnią, o której jest mowa w petycji, ale wiem, jak jest ze Spółką Restrukturyzacji Kopalń. To jest w tej chwili olbrzymi majątek i spółka nie do końca sobie z tymi zasobami radzi. Ludzie chcieliby robić u siebie remonty, a nie mogą, bo to nie jest ich, nie ma zgody, nie, bo nie, i ten zasób po prostu niszczeje. Moim zdaniem jest to absolutnie konieczne. Nie wiem, w jaki sposób trzeba by tutaj zadziałać, ale sugerowanie, że nie, bo nie, do niczego nas nie prowadzi. Jeżeli nawet takich przypadków, jak ten opisany w petycji, że ktoś tam mieszka kilkadziesiąt lat, bo to najczęściej są rodziny wielopokoleniowe, i nie może się ubiegać ani o środki na termomodernizację... Przez to ten zasób po prostu niszczeje. Ja uważam, że... Nie wiem, może trzeba sprawdzić, ile jest takich mieszkań, i jednak podjąć jakiś trud zmiany tej sytuacji, bo uzasadnienie, że właściciel nie chce sprzedać... Tutaj taki argument też nie do końca jest słuszny. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Pani Marszałek, bardzo proszę.

SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Ja popieram ten wniosek pani senator Haliny Biedy i chciałabym bardziej z punktu widzenia prawnego o tym powiedzieć, dlatego że ja sprzedaż lokali zakładowych zajmowałam się od 1994 r. do końca pierwszej dekady tego wieku, więc doskonale wiem, jakie były powody

tego, że część mieszkań nie została zbyta. Otóż najpierw zbywano lokale mieszkalne na podstawie ustawy o własności lokali. Kopalnie, głównie na Śląsku, emitowały obligacje i za te obligacje zbywano mieszkania. Potem weszła ustawa z 15 grudnia 2000 r., która jakby przywróciła ten system i zakazała zbywać w innej formie niż na podstawie przepisów tej ustawy. I ta ustawa... Oczywiście tam był wniosek, był termin na złożenie tego wniosku i termin realizacji roszczeń. Potem było to, o czym była mowa w opinii, czyli orzeczenie Trybunału. Ale w tzw. międzyczasie niektóre mieszkania nie mogły być zbyte tylko z powodu zbywcy. Mianowicie stan prawny nieruchomości, na których posadowione były budynki mieszkalne, był do tego stopnia nieuregulowany, że czasami nie dało się... Ja sama przygotowywałam takie umowy, że 4 właściciele spotykało się po to, żeby uregulować stan prawny i czasem to było możliwe, a czasem to nie było możliwe.

Jeszcze w 2003 r., wtedy kiedy powstawała Kompania Węglowa i kiedy ten zasób w jakimś sensie musiał być wyodrębniony, w przypadku części mieszkań w ogóle nic nie można było zrobić, ponieważ stan prawny był nieuregulowany i był przysłowiowy pat. Tak naprawdę w sytuacji patowej znaleźli się mieszkańcy, bo byli oni nierówno traktowani. Otóż mieszkańcy lokali, w przypadku których kopalnia miała uregulowany stan prawny, spokojnie sobie te lokale wykupili, a mieszkańcy tych, których stan prawny był nieuregulowany i których kopalnia albo potem spółka Kompania Węglowa z różnych względów nie chciała, nie mogła, nie miała kompetencji, bo to też jest kwestia ludzi... Ci mieszkańcy, ci ludzie po prostu zostali pozostawieni samym sobie. I potem, żeby w jakiś sposób tych ludzi ogarnąć, że tak kolokwialnie powiem, stworzono taką spółkę jak ta śląsko-dąbrowska czy jakieś inne i tam się gospodaruje... No i faktycznie ten zasób niszczeje, na te lokale nie ma pieniędzy, a ci górnicy i rodziny górnicze, bo dotyczy to głównie górników, zostali potraktowani w sposób nierówny. Tam, gdzie kopalnia miała porządek, ludzie mogli sobie wykupić mieszkania, a tam, gdzie był bałagan, nie mogli.

Ja nie przyjmuję do wiadomości... Myślimy robili różne rzeczy, jak weszła ustawa w 2000 r., też mieliśmy wykupione obligacje i podobno nie można było nic zrobić, a się dało, jednak się

dało. Tak więc w prawie nie ma czegoś takiego, że się nie da. To po prostu trzeba tak zrobić, żeby się dało, tak aby ci ludzie i ich rodziny nie czuli się poszkodowani w porównaniu z tymi, którzy te mieszkania normalnie mogli wykupić za 5%.

SENATOR
HALINA BIEDA

Tylko dodam: zwłaszcza że oni chcą o ten zasób dbać, a jeśli jest zarządca, to dba nie tylko o swoje mieszkanie, ale też o klatkę schodową, o dach, o rynny, o wszystko.

SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Wystarczy zobaczyć te osiedla na Śląsku, gdzie lokale mieszkalne zostały wykupione, popatrzeć, jak one wyglądają w porównaniu z tymi, gdzie lokale nie zostały wykupione. Ci ludzie nie są niczemu winni. Ja nie przyjmuję do wiadomości tego, że to będzie pokrzywdzenie właściciela. Kogo? Państwa? Państwo dało, bo to był majątek państwowy, Skarbu Państwa. Część ludzi mogła zrealizować swoje prawa, a część z powodu zaniedbań tegoż państwa nie mogła. Nie ma czegoś takiego. Ma być równość lokatorów wobec prawa.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Zgadza się z argumentacją pań senator, zauważę, że musimy coś zaproponować. I teraz pytanie: co w związku z tym? Czy mamy się jeszcze do kogoś zwrócić?

(*Senator Halina Bieda: Liczymy na pomoc państwa legislatorów.*)

Powinniśmy coś z tym zrobić, ja też nie mam co do tego wątpliwości. Tyle że to jest bardzo poważna regulacja.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Dostaliśmy odpowiedź z Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Jak zresztą dzisiaj słyszeliśmy od przedstawiciela ministerstwa, jest ona negatywna. Z naszego doświadczenia życiowego wynika, że powinniśmy coś zrobić, tylko...

SENATOR
HALINA BIEDA

Panie Przewodniczący, jest też kwestia pustostanów w dobie, w której mieszkań po prostu brakuje. Te pustostany ludzie by naprawdę chętnie, gdyby mogli je kupić i sami sobie wyremontować... Wiele osób czeka, kolejka oczekujących na lokal do remontu jest niebagatelna, a w naszych miastach pustostanów jest naprawdę wiele. I często... Pewnie nawet miasta, jak myślę, gdyby to było skomunalizowane, chętnie by je przejęły na wynajem, na lokale socjalne, bo dzisiaj miasta muszą płacić olbrzymie kwoty. Nie wiem, może by pójść w tym kierunku, żeby to skomunalizować i przekazać miastom na wynajem – mówię o pustostanach. A jeśli chodzi o wykup, jeżeli uzasadnienie jest tylko takie, że nie, bo nie, bo właściciel nie chce, to uważam, że to nie jest w porządku.

(*Senator Ewa Matecka: Panie Przewodniczący, czy mogą zabrać głos?*)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak, oczywiście. Bardzo proszę, Pani Senator.

SENATOR
EWA MATECKA

Szanowni Państwo, mam pytanie do legislatorów. Czy na tym etapie, przy tym zasobie wiedzy, jaki posiadamy po zapoznaniu się z różnymi opiniami, jesteście państwo w stanie przygotować projekt ustawy, który zaspokoiłby oczekiwania wszystkich, tzn. związane z uregulowaniem praw własności, które ostatecznie w konsekwencji z pewnością doprowadziłyby do zadbania o tę strukturę, i równocześnie uwzględniłyby tę propozycję, którą przed chwilą złożyła pani senator Halina Bieda, przekazania części tego zasobu miastom, które z pewnością z dużą korzyścią dalej poprowadziłyby sprawę tychże mieszkań w obecnej dobie braku mieszkań? Pytanie do legislatorów: czy na tym etapie jesteśmy w stanie przygotować projekt ustawy, czy potrzebne są jeszcze jakieś opinie?

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Pani Senator, ja może odpowiem na te pytania. W tej chwili tu na sali nikt z nas, łącznie z przedstawicielami naszego Biura Legislacyjnego, nie jest gotowy odpowiedzieć na tak postawione pytanie. Kwestia jest moim zdaniem bardzo trudna i mimo że argumenty za podjęciem takiego rozwiązania są bardzo ważne i widać korzyści z tego typu rozwiązania, to całe moje doświadczenie życiowe wskazuje na to, że to jest bardzo poważny krok. I ja bym prosił, abyśmy nie podejmowali tej decyzji dzisiaj...

Tak, Pani Marszałek?

SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Mam propozycję, żebyśmy zamówili opinię prawną jakiegoś specjalisty, a są tacy prawnicy specjaliści, którzy się... opinię specjalisty i w kontekście wykupu mieszkań, i co do mienia komunalnego. Myślę, że jesteśmy w stanie znaleźć takich fachowców. Proponuję odłożyć to na pewien czas, zebrać te opinie i dopiero wówczas podjąć decyzję. Tak naprawdę ta sprawa... Ja tę sprawę znam bardzo dobrze i to jest denerwujące, że przez 23 lata nic nie zrobiono.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Zgoda. Jeżeli państwo wyrażą zgodę, to w ten sposób postąpimy.

Proszę mi zostawić chwilę do namysłu. Ja postaram się razem z sekretariatem naszej komisji znaleźć specjalistów przede wszystkim prawa cywilnego...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Tak. Postaram się poszukać kogoś, kto mógłby nam ten problem rozwiązać. Na pewno kierunek wskazany przez pani senator jest słuszny, ale to ma bardzo daleko idące konsekwencje i jest to dosyć skomplikowana operacja, zapewne dlatego do tej pory nikt się tym nie zajął.

Czy jest zgoda na taką decyzję?

(*Senator Halina Bieda: Tak.*)

Dobrze. Czyli dzisiaj nie podejmujemy decyzji, zwrócimy się o opinię w tej sprawie.

Dziękuję bardzo.

I proszę o następną petycję.

SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ

Arkadiusz Waszkiewicz, Dział Petycji i Korespodencji.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jeżeli komisja wyrazi zgodę, chciałbym ten punkt porządku oraz następny omówić łącznie, gdyż one dotyczą tej samej materii prawnej.

(Przewodniczący Aleksander Pociąg: Jasne. Proszę bardzo.)

Podczas posiedzenia w dniu 20 października ub.r. komisja rozpatrzyła petycję trzydziestą ósmą, która zawierała postulat wprowadzenia zerowej stawki podatku VAT na opał, oraz sześćdziesiątą trzecią z propozycją wprowadzenia zerowej stawki podatku VAT na drewno opałowe. Komisja zapoznała się ze stanowiskiem rzecznika małych i średnich przedsiębiorstw, który co do zasady dostrzegł problem w rozszerzeniu tychże obniżonych stawek na nośniki wskazane w petycjach, oraz Ministerstwa Finansów, które zauważyło, że w ich ocenie dotychczasowy system rekompensat, obniżek podatku jest w zupełności wystarczający.

Komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetu i Finansów Publicznych z prośbą o wyrażenie opinii. Podczas listopadowego posiedzenia komisji z udziałem przedstawiciela Ministerstwa Finansów w osobie pana ministra Artura Sobonia komisja postulat rozpatrzyła i wyraziła opinię, że nie ma potrzeby podjęcia inicjatyw ustawodawczych, ale skierowała apel do ministra finansów, aby w przyszłych rozwiązaniach dotyczących opodatkowania nośników energii uwzględnione zostały propozycje zawarte w omawianych petycjach.

Tu chciałbym jeszcze zwrócić uwagę Wysokiej Komisji na to, że w tym miesiącu została złożona do Senatu petycja Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie potrzeby skorzystania z możliwości, jaką dają przepisy prawa Unii Europejskiej, maksymalnego obniżenia cen energii, czyli do 5% VAT z obecnych 23%. I aktualnie do kancelarii wpływają liczne głosy poparcia spółdzielni mieszkaniowych z całego kraju. Obecnie jest to już 18 pism. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG

Dziękuję bardzo.

Mam informację, że w związku z tym punktem jest z nami zdalnie przedstawiciel Ministerstwa Finansów.

Bardzo proszę o zabranie głosu.

DYREKTOR DEPARTAMENTU PODATKU
OD TOWARÓW I USŁUG
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PAWEŁ SELERA

Bardzo dziękuję.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Paweł Selera, dyrektor Departamentu Podatku od Towarów i Usług, Ministerstwo Finansów.

Ministerstwo Finansów podtrzymuje swoje wcześniejsze stanowisko negatywnie opiniujące petycję. Podkreślamy, że zostały wdrożone narzędzia, które mrożą cenę energii, bądź są różnego rodzaju dodatki osłonowe, które przeciwdziałają tego typu zjawiskom, i w najbliższym czasie nie są planowane zmiany stawek VAT w zakresie postulowanym w petycjach. W naszym przekonaniu rozwiązania, które są w gestii ministerstwa klimatu, są lepiej skalowane i celowane, i wychodzą one również naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców, konsumentów w tym zakresie. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG

Dziękuję bardzo.

Czy mamy jeszcze jakieś głosy w tej sprawie?

Bardzo proszę, nasze Biuro Legislacyjne.

Bardzo proszę, Panie Mecenasie.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
PIOTR MAGDA

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!
Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne pragnie podtrzymać opinię, którą przedstawiło na posiedzeniu Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, że postulat obniżenia stawek VAT na drewno opałowe, węgiel i ekogroszek do stawki 0% byłby niezgodny z dyrektywą z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, po wysłuchaniu opinii Biura Legislacyjnego i przedstawiciela ministerstwa wnoszę o niepodjęcie prac nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy są jeszcze jakieś głosy? Nie ma.

Skoro nie ma, to ten wniosek pana senatora poddaję pod głosowanie.

Kto z państwa...

(Głos z sali: Przepraszam, czy to dotyczy obu...)

To dotyczy obu, tak, oczywiście, to dotyczy obu petycji.

Panie Senatorze, to jest wniosek dotyczący...

(Senator Robert Mamątow: Tak, oczywiście, obu petycji.)

Tak, pan senator potwierdza, to jest wniosek dotyczący obydwu petycji.

Kto z państwa senatorów jest za?

Na sali 5 głosów za, nikt nie był przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Proszę o doliczenie głosów senatorów pracujących zdalnie.

Zamykam głosowanie.

6 senatorów za. Jednogłośnie komisja zdecydowała o nieprzewadzeniu dalszych prac nad tą petycją.

Bardzo proszę, przechodzimy do następnej petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ I DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ROBERT STAWICKI

Dzień dobry państwu.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Komisjo!

4 października ub.r. komisja rozpoczęła pracę nad petycją, która dotyczy zmiany art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. Przypomnę tylko, że postulat petycji ma na celu zawężenie stosowania art. 3 ust. 2 ustawy tylko do osób, które powyżej 30 dni pełniły zasadniczą lub czynną służbę wojskową w ramach ćwiczeń wojskowych, do której odbycia zostały powołane z przyczyn politycznych za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności i jeżeli zostały doprowadzone do miejsca pełnienia tej służby z zastosowaniem przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Wojskowej Służby Wewnętrznej lub Milicji Obywatelskiej.

Komisja po wysłuchaniu postulatu petycji, po dyskusji postanowiła zwrócić się do Instytutu Pamięci Narodowej oraz do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych o stosowne opinie o wniosku petycji. Obie instytucje w połowie listopada ubiegłego roku nadesłały opinie, które są w posiadaniu komisji. Oczywiście mogę przedstawić główne postulaty zawarte w tych opiniach, ale, o ile wiem, przedstawiciele obu urzędów uczestniczą w posiedzeniu i mogą udzielić wyjaśnień. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Bardzo dziękuję.

W związku z tym chciałbym w tej chwili zapytać przedstawiciela IPN, czy chciałby zabrać głos.

Jeżeli tak, to bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA ARCHIWUM
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
– KOMISJI ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO
NARODOWI POLSKIEMU
MARIUSZ ŻUŁAWNIK

Tak, Panie Przewodniczący.

Mariusz Żuławnik, zastępca dyrektora Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej.

Ja bardzo krótko. Instytut Pamięci Narodowej podtrzymuje negatywne stanowisko dotyczące petycji wyrażone w naszym piśmie z września ubiegłego roku. Ograniczenie się do osób doprowadzonych do jednostek wojskowych przez funkcjonariuszy WSW czy Milicji Obywatelskiej umniejsza zasługi osób, które same się tam zgłosiły, czy wręcz wyklucza te osoby z ubiegania się o nadanie statusu działacza opozycji antykomunistycznej, mimo że w wielu przypadkach w zachowanych dokumentach mogą przecież znajdować się dowody na ich działalność niepodległościową. To jeden aspekt. Z drugiej zaś strony ze względu na niekompletność dokumentów przechowywanych w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci Narodowej nie zawsze można stwierdzić, że osoba, która została doprowadzona do jednostki wojskowej przy użyciu środków przymusu bezpośredniego, została tam doprowadzona w związku ze swoją wcześniejszą działalnością niepodległościową. Należy pamiętać o tym, że były przecież przypadki, że do wojska kierowano osoby mające przeszłość kryminalną czy osoby, które uchylały się od pracy, czy po prostu, mówiąc kolokwialnie, za wybryki chulikańskie. Oczywiście każdą sprawę należy rozpatrywać oddzielnie.

Reasumując, powiem, że Instytut Pamięci Narodowej negatywnie opiniuje przedstawioną petycję i wnosimy o niepracowanie nad tą petycją. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Mam informację, iż nie ma z nami przedstawiciela Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Czy to prawda?

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Tak.*)

Nie ma.
W związku z tym...
A, bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ROBERT STAWICKI

Szanowni Państwo, ja mógłbym króciutko to przedstawić.

Zdaniem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych do uzyskania statusu osoby represjonowanej konieczne jest spełnienie 2 przesłanek – osoba taka przed powołaniem do służby wojskowej musiała prowadzić działalność niepodległościową oraz między faktem wspomnianego powołania a tą działalnością musiał istnieć związek przyczynowy. Tak więc zdaniem urzędu nie jest ważne to, że ktoś został doprowadzony do miejsca pełnienia służby z zastosowaniem przymusu bezpośredniego, bowiem już sam fakt powołania do służby był wystarczającą represją stosowaną przez władze komunistyczne, np. wobec niepokornych studentów występujących przeciwko reżimowi. Ostatecznie urząd stwierdził, że petycja dotycząca zmiany ustawy w tym kształcie nie ma uzasadnienia.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Dzisiaj jest bardzo dużo możliwości, żeby udowodnić swoją działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego, nawet w takich sytuacjach, o jakich mowa w tej petycji, i jest możliwość odwołania się i udowodnienia, że było się represjonowanym. Jestem

przeciwnikiem tego, żeby to było robione z automatu, że jeżeli ktokolwiek w tamtych czasach był gdzieś tam przymuszany do służby w wojsku czy doprowadzany na milicję, to z automatu byłby traktowany jako działacz antykomunistyczny. Nie może to się odbywać z automatu. Uważam, tak jak powiedział pan przedstawiciel IPN, że przy dzisiaj obowiązujących przepisach jest możliwość udowodnienia swojej racji i tego powinniśmy się trzymać. Dlatego jestem przeciwko podejmowaniu prac nad tą petycją. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Popieram takie stanowisko i formułuję wniosek zgodnie z tym, jak brzmiała wypowiedź pana senatora Mamątowa, abyśmy nie prowadzili dalej pracy nad tą petycją.

Czy są jakieś inne głosy? Nie ma.

Kto z państwa senatorów jest za zakończeniem prac nad tą petycją, a właściwie za niewszczynianiem prac?

4 senatorów za, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Proszę o doliczenie głosów oddanych zdalnie.

Zamykam głosowanie.

6 – za. Senatorowie jednogłośnie poparli ten wniosek.

To był ostatni punkt, ostatnia petycja w dniu dzisiejszym.

Dziękuję wszystkim. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie naszej komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 02)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy